

RAPORT Z WIZYTACJI

(powtórna ocena programowa - profil praktyczny)

dokonanej w dniu 26.10.2016 na kierunku pielęgniarstwo w ramach obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym, realizowanych w formie stacjonarnej na Wydziale Przyrodniczo-Technicznym Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: dr hab. n. med. Małgorzata Krawczyk-Kuliś członek PKA
członkowie: dr hab. n. hum. Maria Kózka, prof. UJ ekspert PKA

Część I : Zarzuty wymienione w Uchwale Nr 279/2015 Prezydium PKA z dnia 23 kwietnia 2015 r.

Uzasadnienie wydanej oceny warunkowej stanowiły zastrzeżenia dotyczące:

- 1) braku przypisania szczegółowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych do przedmiotów i kształcenia praktycznego,
- 2) brak dokumentacji kształcenia praktycznego potwierdzającej weryfikację efektów kształcenia,
- 3) brak kryteriów oceny prac etapowych,
- 4) niewłaściwa sekwencja niektórych przedmiotów w dotychczas realizowanym planie studiów, np. Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne oraz Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne realizowane były w II semestrze, a Patologia i Promocja zdrowia w III, Podstawowa opieka zdrowotna cz.I w V semestrze, praktyka zawodowa z Podstaw pielęgniarstwa realizowana była po I semestrze, podczas gdy student nie zrealizował zajęć w pracowni zajęć zawodowych ani zajęć praktycznych z tego przedmiotu. Takie usytuowanie uniemożliwia osiągnięcie w pełni założonych efektów kształcenia i uzyskanie wymaganej struktury kwalifikacji absolwenta;
- 5) realizowanie większości zajęć praktycznych w ramach kilkugodzinnych zajęć raz w tygodniu a nie w formie ciągłej (Podstawy pielęgniarstwa, Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, Psychiatria oraz Opieka paliatywna) co uniemożliwia nabywanie umiejętności realizowania opieki nad pacjentem metodą procesu pielęgnowania,

tym samym utrudnia ukształtowanie umiejętności zawodowych i osiągnięcie założonych efektów kształcenia,

6) wprowadzenie do planu i programu studiów dodatkowych przedmiotów takich jak: Psychologia kliniczna, Wprowadzenie do pedagogiki i Teoria komunikacji społecznej, niewskazanych w obowiązujących standardach, stanowiące zbyt duże obciążenie studentów,

7) brak specjalistycznego oprogramowania komputerowego do zdobywania efektów kształcenia w zakresie anatomii i fizjologii,

8) brak dostatecznego wyposażenia pracowni umiejętności zawodowych w sprzęt zapewniający opanowanie tych umiejętności w warunkach symulowanych z użyciem fantomów (np. brak fantomów ręki do wkłuć, fantomów do zakładania cewników czy opatrywania ran itd.), co nie zapewnia możliwości uzyskania efektów kształcenia określonych w programie studiów,

9) niska efektywność działań wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Część II : Ocena efektów działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zastrzeżeń i zarzutów wymienionych w części I – należy przedstawić podjęte przez jednostkę działania naprawcze oraz ocenić ich skuteczność

Ad1. Uczelnia przedstawiła Uchwały Rady Wydziału Przyrodniczo – Technicznego odnoszące się do planów i programów studiów na cykl kształcenia 2015/2016 i 2016/2017 tj. Uchwała Nr 36/2016 z dnia 10 października 2016 roku w sprawie zatwierdzenia korekty ramowego planu studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo dla studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2015/2016; Uchwała Nr 37/2016 z dnia 10 października 2016 r. w sprawie zatwierdzenia korekty programu nauczania na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo dla studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2015/2016; Uchwała Nr 38/2016 z dnia 10 października 2016 roku w sprawie zatwierdzenia ramowego planu studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo dla studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2016/2017; Uchwała Nr 39/2016 z dnia 10 października 2016 r. w sprawie zatwierdzenia programu nauczania na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo dla studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2016/2017; Uchwała Nr 45/2016 z dnia 10 października 2016 r. w sprawie zatwierdzenia korekty matrycy kierunkowych efektów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. Uczelnia przedstawiła przewodniki dla wymienionych cykli kształcenia, w których zamieszczono opis zakładanych efektów kształcenia (stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr 45 /2016 Rady Wydziału Przyrodniczo - Technicznego z dnia 10.10.2016 r.). Również Uczelnia dostarczyła opinię Samorządu z dnia 04. października 2016 r. w sprawie korekty programu nauczania i planu studiów na kierunku pielęgniarstwo na rok akademicki 2016/2017. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zostały przypisane do nauk podstawowych, nauk społecznych, nauk w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa i nauk w zakresie opieki specjalistycznej, a następnie do poszczególnych przedmiotów i zamieszczone w karcie przedmiotu. Szczegółowe efekty kształcenia zostały prawidłowo przypisane do poszczególnych przedmiotów i są spójne z treściami kształcenia. Karta przedmiotu obejmuje: nazwę przedmiotu, nazwisko osoby prowadzącej, status przedmiotu, forma zajęć z podaniem liczby godzin i ECTS, cel przedmiotu, wymagania wstępne, oczekiwane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, treści programowe z podziałem na formę zajęć, metody dydaktyczne, sposób oceny studenta, obciążenie studenta, literatura podstawowa i uzupełniająca, tablica powiązań efektów przedmiotowych i kierunkowych

celami w odniesieniu do metod ich weryfikacji, zasady weryfikacji oczekiwanych efektów kształcenia oraz dodatkowe informacje o przedmiocie np. miejsce realizacji i konsultacji. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zostały również prawidłowo przypisane do zajęć praktycznych i praktyk zawodowych z nauk w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej i nauk w zakresie opieki specjalistycznej. Przedstawione karty przedmiotów stanowią obecnie dobre źródło informacji dla studentów kierunku oraz dla prowadzących zajęcia dydaktyczne. W programach kształcenia na cykl 2016/2017 Uczelnia uwzględniła również efekty kształcenia określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 sierpnia 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: *lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1332). Efekty kształcenia weryfikowane są poprzez oceny formatywne (w trakcie trwania zajęć) oraz oceny podsumowujące na ich zakończenie. Oceny dokonywane są za pośrednictwem testów, sprawdzianów pisemnych i odpowiedzi ustnych, prezentacji studenckich, a także sprawdzianów umiejętności praktycznych, poprawności realizacji procesów pielęgnowania, oceny pracy indywidualnej i w grupie oraz oceny kompetencji społecznych poprzez obserwację postaw społecznych w czasie realizacji zajęć. Weryfikację efektów kształcenia osiągniętych w trakcie praktyk zawodowych dokonuje opiekun praktyk. Realizacja udokumentowana jest w dzienniczku praktyk. Sposoby i kryteria sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia zostały szczegółowo opisane w kartach przedmiotów.

Sposoby i kryteria oceniania podawane są studentom na pierwszych zajęciach, ponadto ich opis znajduje się w dostępnych na stronie WPT kartach przedmiotów oraz archiwizowanych teczkach przedmiotowych (dzięki czemu możliwa jest bieżąca weryfikacja zaistniałych zmian lub korekt).

Ad2. Uczelnia udostępniła ZO opracowany Dzienniczek Zaliczenia Umiejętności Pielęgniarskich. Dzienniczek zawiera: podstawy prawne zaliczenia umiejętności pielęgniarskich, regulamin zajęć praktycznych u praktyk zawodowych, kryteria oceny w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wykaz umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki i zaliczenie praktyk zawodowych. W dzienniczku uwzględniono umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej, które podlegają zaliczeniu w ramach pracowni umiejętności pielęgniarskich, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, a ich zaliczenie stanowi podstawę dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego. W kryteriach oceny (w skali od 5,0; 4,5; 4; 3,5; 3,0;2,0) uwzględniono: zasady wykonania, sprawność wykonania, skuteczność, samodzielność, komunikowanie się z pacjentem i postawę. W pracowni umiejętności zawodowych zaliczenie umiejętności przebiega w dwóch etapach: niesamodzielnie i samodzielnie. Natomiast zaliczenie w ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych odbywa się w trzech etapach: obserwacja wykonania czynności/umiejętności, niesamodzielnie i samodzielnie. W dzienniczku zamieszczone są informacje stanowiące wyciąg z regulaminu praktyk zawodowych wydany Zarządzeniem Nr 53/2016 Rektora Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze z Dnia 30 września 2016 r. W Zarządzeniu określono cele praktyk (ogólny i szczegółowe), organizacja i miejsce realizacji praktyk, warunki zaliczenia i obowiązki studenta.

Dla sprawnej organizacji praktyk zawodowych Dziekan Wydziału Przyrodniczo-Technicznego Zarządzeniem Nr 17/2016 z dnia 11 października 2016 r. powołał na kierunku pielęgniarstwo w roku akademickim 2016/2017 koordynatora praktyk.

Ad.3. Prace etapowe są przygotowywane i przechowywane Zgodnie z Uchwałą Rady Wydziału Przyrodniczo-Technicznego nr 1/2014 z dnia 27 stycznia 2014 roku w sprawie *wprowadzenia zasad dokumentacji i walidacji oczekiwanych efektów kształcenia*.

Kryteria oceny prac etapowych znajdują się w Kartach przedmiotów. ZO PKA w trakcie wizyty dokonał przeglądu prac etapowych zrealizowanych w ostatnim roku akademickim i nie stwierdził nieprawidłowości dotyczących zarówno ich strony merytorycznej jak i formalnej.

Ad 4. W planach studiów na cykl kształcenia 2015/2016 oraz 2016/2017 dokonano zmian w zakresie sekwencyjności przedmiotów tj. Patologia, którą zaplanowano w II semestrze po realizacji zajęć z Anatomii i Fizjologii; praktykę z Podstaw pielęgniarstwa przesunięto na II semestr po realizacji zajęć z tego przedmiotu; Promocje zdrowia zaplanowano w I semestrze; Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne zaplanowano w semestrze III i IV; Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne zaplanowano do realizacji w semestrze V i VI Podstawowa opieka zdrowotna cz.I w I i II semestrze, cz. II w V semestrze. W przedstawionych planach studiów zachowano sekwencyjność przedmiotów, co uniemożliwia osiągnięcie w pełni założonych efektów kształcenia i uzyskanie wymaganej struktury kwalifikacji absolwenta.

Ad5. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe ze wszystkich przedmiotów kierunkowych realizowane są w formie zblokowanej. Liczebność grup studenckich na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych została określona w Zarządzeniu Nr 36/2016 Rektora Karkonowskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze z dnia 24 maja 2016 roku i wynosi 6-8 osób. ZO dokonał analizy terminów i grup zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w roku 2014/2015 (semestr letni) oraz 2015/2016 (semestr zimowy i letni) i stwierdził, że ich realizacja jest poprawna i zapewnia osiągnięcie zaplanowanych efektów kształcenia. Potwierdzenie stanowią tygodniowe rozkłady zajęć z lat: 2014/15 – semestr letni (**załącznik 6**) oraz 2015/2016 semestr zimowy (**załącznik 7**), a także semestr letni roku akademickiego 2015/2016 (**załącznik 8** do raportu uczelni na temat działań naprawczych podjętych w Uczelni po otrzymaniu warunkowej oceny programowej).

Ad6. Z planu nauczania usunięto dodatkowo wprowadzone przedmioty tj.: Psychologia kliniczna, Wprowadzenie do pedagogiki, Teoria komunikacji pozostawiając przedmioty określone w obowiązujących standardach kształcenia.

Ad7. Uczelnia zakupiła oprogramowanie komputerowe do nauczania anatomii i fizjologii.

Ad8. Do pracowni umiejętności pielęgniarzkich zakupiono nowy sprzęt tj. nowoczesne łóżka regulowane elektrycznie (2 szt.), nowoczesne łóżka regulowane ręcznie (2 szt.), wózki szpitalne MX (2 szt.), zestaw wyposażenia anestetycznego, materace jednokomorowe (4 szt.), otoskopy, stetoskopy internistyczne, młotki neurologiczne, fantom do badań fizykalnych ze SmartScops, model miednicy męskiej 2-częściowy, model miednicy żeńskiej 2-częściowy, model głowy 6-częściowy, profesjonalny model piersi do diagnostyki nowotworowej, Nursing Anne - manekin dorosłej kobiety przeznaczony do symulacji i ćwiczenia pełnego zakresu czynności pielęgnacyjnych pacjenta. Fantom umożliwia pełne wykonywanie procedur od badania fizykalnego po procedury specjalistycznej opieki pielęgniarzkiej z włączeniem zakładania cewnika do pęcherza moczowego, wkłucie i opatrywania ran.

Ad9. W odpowiedzi na zarzuty Uczelnia przedstawiła szereg dokumentów potwierdzających bieżące działania pro jakościowe działającego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wdrożono i oceniono nowy system ankietowania *LimeSurvey* oceniający "satisfakcję nauczycieli akademickich" i "poziom satysfakcji studentów", pozwalający na ocenę jakości kształcenia w obrębie określonego kierunku studiów. Dla kierunku pielęgniarstwo 20 czerwca

2016r opublikowano wyniki badań zajęć prowadzonych w semestrze zimowym 2015-2016. Dzięki zmienionemu systemowi ankietyzacji, na kierunku pielęgniarstwo uzyskano zwrotność elektronicznych ankiet 70% na pierwszym roku, 55% na drugim roku studiów i 8% - na trzecim. Podczas opracowywania wyników ankiet analizowane są również wpisy z pytań otwartych. W ostatnim roku Wydziałowa Komisja Zapewnienia Jakości Kształcenia (WKZJK), której członkami są m.in. kierownik Zakładu Pielęgniarstwa i przedstawiciel studentów zwiększyła swoją aktywność w zakresie pozyskiwania opinii studentów, nauczycieli akademickich i interesariuszy zewnętrznych. Na bieżąco analizowane są i publikowane wyniki badań ankietowych, co jest poparte stosownymi sprawozdaniami i raportami. Wnioski służą poprawie jakości kształcenia, np. na podstawie wniosku Wydziałowej Komisji Zapewnienia Jakości Kształcenia, na kierunku pielęgniarstwo zmieniono liczebność grup studenckich na zajęciach praktycznych w placówkach ochrony zdrowia, tak by spełnione były wymogi KRASPiP, zmieniono procedurę realizacji przedmiotów ogólnouczelnianych lub niezwiązanych z kierunkiem studiów.

Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia (KZZJK) dla kierunku pielęgniarstwo monitoruje program studiów, warunki prowadzenia kształcenia, plany oraz poprawność metod weryfikacji efektów kształcenia. ZO PKA podczas wizyty zapoznał się z przedstawionymi wynikami obecnej walidacji efektów kształcenia. Z KZZJK ściśle współpracują interesariusze zewnętrzni, na bieżąco utrzymywany jest m.in. kontakt z Przewodniczącą Izby Pielęgniarek, która jest łącznikiem pomiędzy Uczelnią a samorządem pielęgniarek i która brała również udział w spotkaniu z ZO PKA.

Efektywność pracy wewnętrznego systemu zapewnienia jakości przez ZO PKA została oceniona pozytywnie. Dokumentują to również pozytywne wyniki ocen w zakresie kryteriów, które uprzednio uzyskały ocenę znacząco.

Część III: Informacje o pozostałych zmianach wprowadzonych w uczelni/jednostce w ocenianym okresie oraz ocena zasadności i skutków ich wprowadzenia

Kierunek pielęgniarstwo jest inicjatorem prac związanych z budową Centrum Symulacji Medycznej. Celem projektu jest poprawa jakości kształcenia studentów pielęgniarstwa przy wykorzystaniu symulacji medycznych, jako istotnych narzędzi dydaktycznych z możliwością przeprowadzenia egzaminów OSCE. Główną ideą CSM będzie trening zespołów pielęgniarskich na wielu poziomach i specjalizacjach świadczenia opieki medycznej, począwszy od wstępnej oceny pacjenta, poprzez wykonywanie niezbędnych procedur pielęgniarskich, poszczególne oddziały szpitalne oraz pracownie doskonalenia zawodowego dla studentów kierunku pielęgniarstwa. Rozwiązanie takie prowadzi „pacjenta” (konkretny przypadek kliniczny) przez symulowany system opieki zdrowotnej, a także umożliwia obiektywną weryfikację nabywanych umiejętności.

W lutym 2016 r. Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa złożyła wniosek na realizację projektu *Transgraniczne kształcenie studentów kierunków medycznych* w ramach Programu Współpracy Terytorialnej INTERREG CZ-PL 2014-2020 jako partner Wyższej Szkoły Medycznej z Trutnowa. Planowany termin rozpoczęcia projektu: 01.09.2016, a zakończenie 30.08.2018. Celem projektu jest zwiększenie dostępności rynku pracy dla CZ i PL absolwentów kierunków medycznych po obu stronach granicy. Działania projektowe mają na celu wzrost kompetencji przyszłych absolwentów oraz polepszenie ich umiejętności opieki nad pacjentami w rejonie przygranicznym i obejmują: organizację staży zagranicznych w służbie zdrowia i opiece społecznej – szczególnie w zakresie pediatrii i pielęgniarstwa anestezyjologicznego; porównanie systemów opieki zdrowotnej; wymianę informacji w zakresie innowacyjnych metod oraz dobrej praktyki; kształcenie językowe.

KPSW ubiega się o przyznanie dofinansowania w wysokości 115 647,83 Euro, w tym o dofinansowanie na wyposażenie techniczne, służące przygotowaniu studentów do realizacji staży. Elementem, który KPSW chce doposażyć w ramach projektu, to klasa szkolna 12 dostosowana do opieki pediatrycznej. W ramach projektu wnioskuję się ponadto o dodatkowe zaawansowane egzemplarze symulatorów i fantomów.

Ponadto Uczelnia dokonała niewielkich korekt w zakresie minimum kadrowego kierunku pielęgniarstwo. Z minimum kadrowego **usunięto**: Dr hab. Tadeusza Latosia, dr Wiktora Dźygórę, dr Małgorzatę Fortunę, mgr Teresę Gołę. Do minimum kadrowego **wprowadzono**: prof. dra hab. Witolda Pileckiego – **załącznik 26**.

W związku z uzyskaniem stopnia dr n. med. zmieniono kwalifikację Wioletty Palczewskiej (będącej wcześniej wraz z mgr Teresą Gołą w minimum magisterskim) na **minimum doktorskie** – **załącznik 27**

Część IV : Podsumowanie – zawierające wnioski dotyczące skuteczności i kompletności wprowadzonych zmian

W oparciu o analizę przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji oraz na podstawie rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału, Zespołem Programowym na kierunku pielęgniarstwo, Koordynatorem Praktyk Studenckich, Przewodniczącym Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz interesariuszem na kierunku pielęgniarstwo można stwierdzić, iż wszystkie nieprawidłowości przedstawione w Uchwale Nr 279/2015 Prezydium PKA z dnia 23 kwietnia 2015 r. zostały usunięte.

Kryteria: cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, program studiów, infrastruktura dydaktyczna oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości obecnie oceniono jako spełnione: w pełni.

W związku z dokonanymi zmianami Zespół Oceniający proponuje **przyznać ocenę pozytywną**.

17.10.2016

Za Zespół Oceniający PKA

Przewodnicząca

dr hab.n.med. Małgorzata Krawczyk-Kuliś